

araESCRIC – Cicle de conferències

CONFERÈNCIA 3: El procés de composició escrita

Educació secundària obligatòria

Introducció

L'escriptura té un paper fonamental en el món actual. Saber escriure és un dret de tots els ciutadans, que han de poder fer ús de l'escriptura per a les seves necessitats personals, socials, intel·lectuals i professionals. Per això, els centres educatius han de tenir en compte la necessitat d'aplicar un enfocament competencial i comunicatiu a l'ensenyament de l'escriptura en totes les matèries per aconseguir que l'alumne desplegui la creativitat i la reflexió sobre la llengua en tot el procés d'escriptura. Per això és fonamental arribar a acords de centre en aquest sentit.

Les eines de diagnosi. Introducció

Les eines de diagnosi són documents breus, articulats en indicadors en forma de taula, que pretenen facilitar una reflexió, posterior a l'assistència al cicle de conferències de didàctica de l'escriptura araESCRIC, per després iniciar un treball col·legiat al centre educatiu.

Les eines de diagnosi. Finalitat

Afavorir la reflexió de cada docent amb relació als diversos continguts que despleguen les idees força de cadascuna de les conferències.

Identificar la situació inicial resulta imprescindible per prendre'n consciència i decidir quins aspectes són susceptibles de millora. També és important per fer reunions de coordinació orientades a la coherència pedagògica (conceptual i metodològica) que ha de permetre augmentar la competència escrita dels alumnes.

Les eines de diagnosi. Estructura

Aquest document s'organitza en dos apartats. El primer presenta una taula articulada a partir de les diverses **idees clau** que tanquen i recapitulen els continguts més importants de les conferències. Cadascuna de les idees es desenvolupa i concreta en els diversos indicadors o criteris per a la reflexió. En el segon, els docents poden recollir les conclusions personals: valoracions, propòsits, idees a compartir, etc.

En quina mesura...		Molt sovint	Sovint	Alguna vegada	Gairebé mai
El treball de l'escriptura desenvolupa i entrena habilitats cognitives que ajuden a pensar millor	Plantejo activitats d'escriptura completes per estimular diferents habilitats cognitives: Interpretar, associar, inferir, analitzar, adequar, seleccionar, planificar, regular, organitzar, temporalitzar, explicar.				
	Utilitzo diferents suports (pautes d'indagació, mapes mentals, bases d'orientació, organitzadors temporals, etc.), per ajudar l'alumne a estructurar el pensament i construir coneixement.				
La didàctica de l'escriptura incorpora el procés de composició textual: contextualització, planificació i revisió	Dedico temps d'aula per treballar amb els alumnes cadascuna de les fases del procés d'escriptura.				
	Dissenyo activitats que s'emmarquen en un context significatiu per a l'alumne.				
	Incorporo activitats de modelatge per tal que els alumnes visualitzin les fases i les estratègies que intervenen i guien el procés d'escriptura.				
	Proposo tasques d'escriptura en les quals l'alumne, necessàriament, ha d'exercitar les diferents fases del procés de producció textual.				
La contextualització de les tasques d'escriptura afavoreix l'adequació a la situació comunicativa	Plantejo activats de reflexió sobre el propi procés de producció d'un text escrit: Què faig per escriure un text? Com m'he sentit? Què m'ha costat més?, entre d'altres.				
	Programo tasques d'escriptura a partir de situacions comunicatives reals per propiciar que l'alumne s'adeqüi al context comunicatiu.				
Les activitats de planificació milloren la qualitat dels textos escrits	Proporciono guies i pautes per tal que l'alumne tingui present: el context, la finalitat, el destinatari o el tipus de text.				
	Plantejo activitats de lectura prèvies a l'escriptura perquè els textos siguin de qualitat.				
	Analitzo textos amb els alumnes perquè els tinguin com a model, tot observant-ne l'inici, el lèxic o l'organització entre d'altres aspectes.				
Les activitats de textualització afavoreixen l'apropiació de la presa de decisions estratègiques per generar un bon text	Incorporo activitats de conversa per activar coneixements previs i per generar idees.				
	Proposo la utilització de suports per a la planificació del text: bases d'orientació, mapes mentals, taules d'organització de l'escrit planificació a partir de paraules clau, etc.				
	Faig actuacions per visualitzar la complexitat de la textualització i treball amb estratègies que faciliten la feina, especialment, el modelatge i l'escriptura col·lectiva.				
La incorporació de les tasques de revisió millora la competència escrita	Utilitzo diverses activitats per treballar de manera seqüenciada i progressiva les estratègies que demana la textualització: escriure per segments o paràgraf sense mirar la coherència entre ells, etc.				
	Acompanyo el procés de textualització utilitzant: converses individuals, escriptura col·lectiva guiada, bases d'orientació, suports visuals, connectors, lèxic, etc.				
	Comparteixo i consensuo, amb els alumnes, criteris d'avaluació per tal que puguin regular els escrits pel que fa a la llengua i als continguts.				
L'ús de suports digitals faciliten l'aprenentatge de les diferents fases del procés de composició	Incorporo instruments de reflexió sobre el text i el procés de composició per millorar el text escrit: fitxes de reflexió, portafolis, etc.				
	Vetllo perquè els alumnes escriguin de manera correcta, tenint en compte aspectes lingüístics, un dels quals és l'ortografia.				
	Contextualitzo i dono projecció a les tasques d'escriptura fent-los publicar en entorns digitals: pàgines web, blogs, etc.				
	Dono la possibilitat d'utilitzar, en la fase de planificació, aplicacions per a la construcció de mapes conceptuals.				
	Proposo la utilització d'editors de textos i d'escriptura col·laborativa al núvol, en la fase de textualització i revisió.				
	Vetllo perquè els alumnes elaborin textos en diferents suports multimèdia (text, imatge i so) i des d'un vessant multimodal (diferents llenguatges).				

MOLT SOVINT	SOVINT	ALGUNA VEGADA	GAIREBÉ MAI
Actuació consolidada	Actuació freqüent, però no consolidada	Actuació poc freqüent	Actuació esporàdica o inexistent

Conclusions	
El treball de l'escriptura desenvolupa i entrena habilitats cognitives que ajuden a pensar millor	
La didàctica de l'escriptura incorpora el procés de composició textual: contextualització, planificació i revisió	
La contextualització de les tasques d'escriptura afavoreix l'adequació a la situació comunicativa	
Les activitats de planificació milloren la qualitat dels textos escrits	
Les activitats de textualització afavoreixen l'apropiació de la presa de decisions estratègiques per generar un bon text	
La incorporació de les tasques de revisió millora la competència escrita	
L'ús de suports digitals faciliten l'aprenentatge de les diferents fases del procés de composició	